



Pressiteade

Luxembourg, 10. september 2020

Hiina investeerimisstrateegia: audiitorite sõnul peaks EL oma vastust tõhustama

Täna avaldatud uues ülevaates käsitleb Euroopa Kontrollikoda mitmeid peamiselt majanduslikke ja poliitilisi riske, mida Hiina riigi juhitud investeerimisstrateegia ELile kujutab, ning sellega kaasnevat võimalusi. Audiitorid hoiatavad ELi selle vastusega seotud mitmete probleemide eest, sealhulgas selle eest, kuidas paremini luua oma Hiina-strateegia, seda jälgida ning koordineerida ELi institutsioonide ja üksikute liikmesriikide kahepoolseid suhteid Hiinaga. Samuti osutavad nad puudulikele andmetele Hiina investeeringute kohta ELis ning märgivad, et riske ja võimalusi on vaja põhjalikult kaardistada.

Alates 1980. aastatest on Hiina rakendanud investeerimisstrateegiat, mis julgustab riigiettevõtteid ja eraettevõtteid investeerima strateegilistesse sektoritesse välismaal. Selle kaks peamist sammast on ühenduvust käsitlev uue siiditee algatus ja tööstusega seotud strateegia „Made in China 2025“, mille eesmärk on tagada riigi majanduskasv ja mõju. ELi institutsioonid on käivitanud mitmeid algatusi, millest viimane, 2019. aasta dokument „ELi ja Hiina suhete strateegilised väljavaated“ tähistas ELi-Hiina suhete muutumist, sest selles käsitleti Hiinat samaaegselt nii partneri kui ka süsteemset konkurenti. Lisaks tegutsevad liikmesriigid Hiinaga kahepoolselt, sageli vastavalt oma riiklikele huvidele ja ilma komisjoni teavitamata, isegi kui see on nõutav. Selline killustatud käsitlusviis ei edenda ELi kui majandusjõu ühtsust Hiinaga suhtlemisel. Sellega seoses toovad audiitorid välja konkreetseid väljakutsed ELile, et tegutseda õigeaegselt ja kooskõlastatult valdkondades, kus kooskõlastatud käsitlus võiks olla eeliseks, nagu 5G-turvalisuse puhul.

„Hiinast on saanud rahvusvahelisel areenil arvestatav majanduslik jõud ning ELi ja Hiina suhted mõjutavad ELi kodanike elu ja majandust veel aastaid,“ ütles läbivaatamise eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige Annemie Turtelboom. „Sellele geopoliitilisele muutusele tulemuslikuks reageerimiseks oleks vaja, et EL tõhustaks oma strateegiat Hiina suhtes ning liikmesriigid tegutseksid koos ELi institutsioonidega ühtse liiduna.“

Viimase kahe aastakümne jooksul on Hiina investeeringud ELi suurenenud ning neil võib olla Euroopa majandusele positiivne mõju näiteks majanduskasvu ja tööhõive edendamise kaudu. Need investeeringud on aga hõlmanud strateegiliselt olulisi sektoreid, nagu energeetika, telekommunikatsioon, sadamad ja raudteed. Lisaks tegid üle poole nendest investeeringutest ELis

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja ülevaate põhisõnumid. Ülevaade on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Hiina riigiettevõtted. Kui sellist toetust annaks mõni ELi liikmesriik, käsitletak seda ELi eeskirjade kohaselt riigiabina. Selline erinev kohtlemine võib moonutada konkurentsi ELi siseturul ning muudab võrdsete võimaluste saavutamise ELi ettevõtetele ja investeringutele keeruliseks.

Audiitorid teevad kindlaks mitu elementi, mis takistavad Hiinat käsitleva ELi poliitika kujundajatel oludega kursis olemast. Nad märgivad, et on raske saada ülevaadet investeringutest, mis on osa Hiina riigi juhitud investeerimisstrateegiast ELis, osaliselt ka killustatud ja ebatäielike andmete tõttu. ELi institutsioonid ei ole veel teinud põhjalikku ametlikku analüüsi ELi riskidest ja võimalustest seoses Hiina investeerimisstrateegiaga.

Audiitorite koostatud esimene seda laadi ülevaade riskidest ja võimalustest sisaldab 18 poliitilist, majanduslikku, sotsiaalset, õiguslikku ja keskkonnanriski, nagu riikide ülemäärane võlg Hiinale või ettevõtete sunnitud tehnosiire. Kui need riskid realiseeruksid, avaldaks see negatiivset mõju vastastikkusele ja võrdsetele võimalustele. Lisaks sellele ei hõlma ükski komisjoni ja Euroopa välisestuse praegune meede kolme neist riskidest (lüngad või dubleerimine ühenduvustaristus, šokid ELi tarneahelatele ja haiguste edasikandumine). Samas ülevaates toovad audiitorid välja 13 võimalust ELile poliitilisel ja majanduslikul areenil.

Audiitorid toovad välja kuus tulevikus lahendamist vajavat probleemi Hiina riigi juhitud investeerimisstrateegiaga seoses võetud ELi meetmetega, nimelt kuidas

- esitada täielikumaid ja õigeaegsemaid andmeid Hiina investeringute kohta ELis;
- viia läbi täielik riskide ja võimaluste analüüs;
- rakendada paremini oma strateegiat (eelkõige meetmeid, millega edendatakse vastastikkust ja välditakse moonutavat mõju ELi siseturule) ning tegeleda allesjäänud riskidega;
- hinnata rahastamisvajadusi ja jälgida kulutusi;
- parandada järelevalvet, hindamist ja aruandlust;
- koordineerida paremini ELi institutsioonide ja liikmesriikide vastust.

Toimetajatele

EL on Hiina suurim kaubanduspartner, Hiina aga ELi suuruselt teine kaubanduspartner. EL on võtnud kohustuse tagada kaubanduslik vastastikkus Hiinaga ja võrdsed tingimused. Hiina turg on välisinvesteringutele siiski vähem avatud kui ELi turg. Samuti on murettekitav, et Hiina riigi poolt liikmesriikidesse tehtavad investeringud võivad moonutada konkurentsi ELi siseturul.

ELi institutsioonide vastus Hiina investeerimisstrateegiale tuleneb kolmest strateegilisest dokumendist, milles on loetletud 74 meedet peamiselt vastastikkuse ja võrdsete võimaluste valdkonnas (17), säästva arengu ja hea valitsemistava valdkonnas (16) ning rahu ja julgeoleku tühusama edendamise alal (10). Liikmesriikide vastust Hiina investeerimisstrateegiale võib näha neljas valdkonnas: vastastikkuse mõistmise memorandumid, mis käsitlevad koostööd uue siiditee algatuse raames, kahepoolsed investeerimislepingud, liikmesriikide välismaiste otseinvesteringute taustauuringid ja liikmesriikide poliitikadokumendid. Hiina on loonud koostööraamistiku 17 Euroopa riigiga („17 + 1“), sealhulgas Lääne-Balkani kandidaatriikidega. 15 liikmesriiki on allkirjastanud Hiinaga eraldi vastastikkuse mõistmise memorandumid, et teha koostööd uue siiditee algatuse raames.

Euroopa Kontrollikoja ülevaade nr 3/2020 „ELi vastus Hiina riigi juhitud investeerimisstrateegiale“ on kättesaadav eca.europa.eu veebisaidil 23 ELi keeles, koos videointervjuu ja taskuhäälinguga valdkonna eest vastutava Euroopa Kontrollikoja liikmega. Tegemist ei ole auditiga, vaid avalikult kättesaadava teabe läbivaatamisega, mis viidi lõpule enne COVID-19 puhangut. Teave Euroopa Kontrollikoja meetmete kohta seoses COVID-19 pandeemiaga on esitatud [siin](#).

Pressikontakt: Damijan Fišer E-post: damijan.fiser@eca.europa.eu
tel: +352 4398 45510 mobiil: +352 621 55 22 24